

Informe de la sessió Badalona matí
15 d'octubre de 2019

#SOMNIA

PROCÉS PARTICIPATIU XARXA ÒMNIA

CONTINGUT

1. PRESENTACIÓ DEL PROCÉS	2
2. OBJECTIUS GENERALS DEL PROCÉS.....	3
3. EIXOS DEL DEBAT.....	3
4. DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ	4
5. PARTICIPANTS	4
6. CONCLUSIONS DEL DEBAT	6
7. RECURS DE PROPOSTES	8
8. AVALUACIÓ DE LA SESSIÓ	10
9. FOTOGRAFIES DE LA SESSIÓ.....	13

Dia: 15 d'octubre de 2019

Hora: 10:00 a 12:30

Lloc: CASAL CÍVIC BADALONA - SALUT ALTA Carrer de Pau Piferrer, 109, 08914 Badalona, Barcelona

La dinamització i l'elaboració de l'informe de seguiment és a càrrec de la Fundació Ferrer i Guàrdia.

1. PRESENTACIÓ DEL PROCÉS

La "Xarxa Òmnia" és un programa universal d'intervenció social, que utilitzant com a instrument les eines TIC, cerca millorar i afavorir, tant individual com col·lectivament, la inclusió i la vinculació de les persones a la comunitat.

Els objectius del programa Òmnia són: enfortir l'autonomia de les persones mitjançant l'ús de les TIC, desenvolupant les seves capacitats; afavorir la seva vinculació a la comunitat; i potenciar la seva inclusió social, millorant la seva ocupabilitat.

Aquest programa té una xarxa formada per 113 punts, que són espais amb personal dinamitzador, en els que les persones i entitats de l'entorn del punt poden fer ús de la tecnologia per a crear vincle, coneixement i experiències de relació. Mitjançant projectes que usen les TIC com a eina per a lluitar contra la exclusió social, els Punts Òmnia són espais de socialització i de trobada.

Aquest any 2019 es compleixen 20 anys del programa Òmnia i en aquest temps ha aconseguit consolidar-se i esdevenir un referent en els territoris on està ubicat. Al llarg d'aquests anys la societat i els barris han canviat les formes d'encarar els nous reptes socials: el protagonisme de la ciutadania en la millora dels barris s'ha convertit en un element imprescindible.

El programa Òmnia no ha estat aliè a aquests canvis i, per la seva proximitat a l'entorn, ha estat un observador privilegiat de la transformació dels barris.

Els diferents actors que han participat al programa Òmnia al llarg d'aquests anys han estat una peça fonamental pel seu correcte funcionament i, sobretot, per la seva permanència en el temps.

El factor d'exclusió provocat pel coneixement digital insuficient pot afectar diverses persones i grups. Aquesta realitat fa que a Òmnia hi hagi una àmplia diversitat d'usuaris amb situacions i de procedència diferents, i aquests han de ser part activa del programa. L'espai Òmnia disminueix les diferències i n'afavoreix la normalització.

Volem aturar-nos per reflexionar al voltant del que el programa i els Punts Òmnia han treballat al llarg d'aquests anys i quins canvis han produït en les persones i els territoris, en definitiva, quin impacte han tingut.

A la vegada, volem també construir l'Òmnia del futur, adaptat a la nova realitat social i a l'evolució de les TIC, un Òmnia 4.0.

Per aconseguir-ho s'impulsarà, en col·laboració amb la Direcció General de Participació Ciutadana, un procés participatiu en el que tots els agents

interessats: entitats gestores dels punts, personal dinamitzador, entitats i associacions del teixit social al voltant dels Punts Òmnia, els usuaris i les administracions vinculades al programa puguin reflexionar sobre el seu futur.

Hi ha projectades un total de 23 sessions territorialment distribuïdes que s'inicien l'11 de juliol i finalitzen el 29 d'octubre. En aquest període però, també es dinamitzarà el procés virtual a través de la plataforma participa.gencat.cat, per recollir aportacions en línia i es facilitarà un kit per al desenvolupament de sessions autogestionades.

2. OBJECTIUS GENERALS DEL PROCÉS

- Adaptar el programa Òmnia a la nova realitat social i al nou entorn tecnològic. Per a això, aspirem a fer una diagnosi compartida amb tots aquells que formen part del programa.
- Adquirir aprenentatges per a aplicar a altres polítiques públiques de caràcter transversal.

3. EIXOS DEL DEBAT

El procés participatiu s'estructura al voltant de 4 grans eixos temàtics per donar resposta als objectius plantejats.

- **Línies de treball del programa Òmnia.** Per aconseguir els objectius del programa Òmnia, fins ara era clau potenciar l'aprenentatge, la inserció social i l'ús comunitari. Entenen que la correlació de les tres línies afavoria la inclusió social.
- **Rols dels actors del Programa Òmnia.** Definir els rols dels actors més implicats en el programa: dinamitzadors/es, entitats gestores, Administració Pública, usuaris, i treballar per l'apoderament de la ciutadania.
- **Metodologia d'intervenció comunitària i treball en xarxa.** La "Xarxa Òmnia" és un programa preventiu, socioeducatiu, comunitari i de suport a col·lectius amb major risc de vulnerabilitat. Per assolir aquests objectius el programa Òmnia utilitza la metodologia de la intervenció comunitària que, a través de la participació, el treball en xarxa i la transformació social busca la millora de la qualitat de vida de les persones i la construcció d'uns barris més acollidors i habitables. Com ha de relacionar-se el Punt Òmnia amb el seu entorn?
- **Lluitar contra l'exclusió social a través de l'ús de les TIC.** El programa defineix les TIC com instrument per assolir una millor inclusió i les posa a disposició de les persones. Òmnia és un programa social que utilitza les TIC, però en sí mateixes no són finalistes. Després de 20 anys es referma aquest objectiu? Cal reorientar-lo? Les TIC milloren la vida de les persones? El binomi tècnic social marcarà l'èxit del futur?

4. DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ

La sessió participativa compta amb la següent estructura:

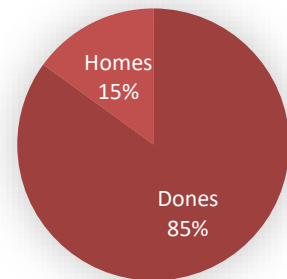
- **Benvinguda** (10 minuts). A càrrec del Sra. Ilka Spas Shosheva, tècnica de la Generalitat de Catalunya i una de les responsables de la Xarxa Òmnia.
- **Treball en grups** (120 minuts). Espai de debat on es reflexiona sobre els quatre eixos de debat del procés participatiu en clau de futur i construcció de propostes col·lectives.
- **Cloenda** (10 minuts). Resum de totes les idees i aportacions realitzades en el debat. I cloenda de la sessió de treball.
- **Avaluació** (10 minuts). Valoració de la sessió participativa de manera individual mitjançant un qüestionari.

En l'espai de reflexió i debat es parla sobre els diferents eixos: les línies de treball, el rol dels agents, el treball en xarxa i la metodologia d'intervenció comunitària, i el binomi TIC-social. La dinàmica s'adapta al perfil de participants, amb preguntes i dinàmiques que fomenten la reflexió i el debat. Finalment, és la persona dinamitzadora de la sessió la que exposa davant la resta de participants, quines han sigut les conclusions i aportacions realitzades en l'espai de debat.

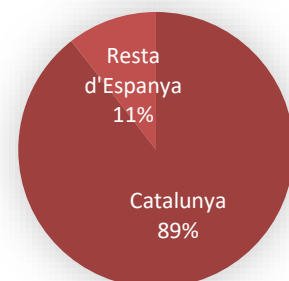
5. PARTICIPANTS

La sessió de matí de Badalona va comptar amb l'assistència de 23 persones amb una relació professional amb la Xarxa Òmnia i el territori: dinamitzadores, representants d'entitats vinculades als Punts Òmnia i altres agents.

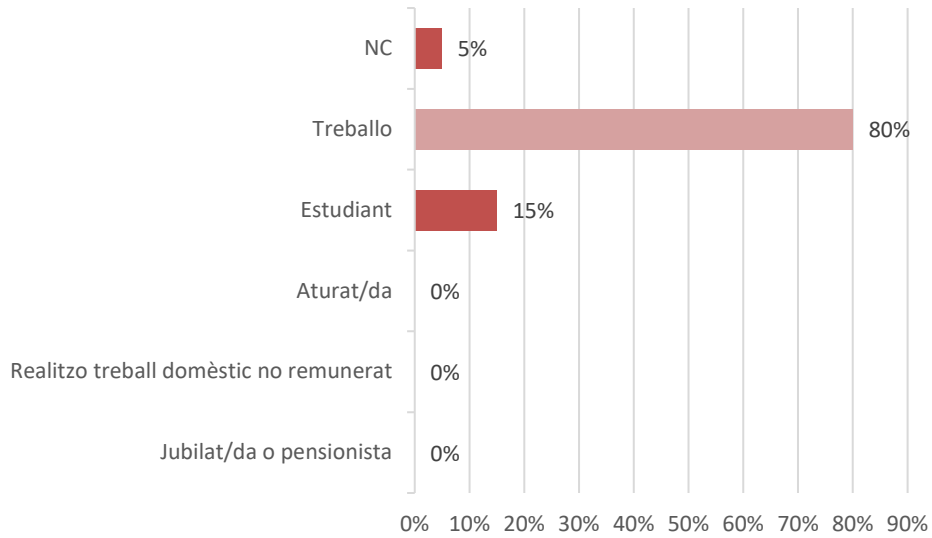
El 85% de les persones assistents són dones i el 15% són homes.

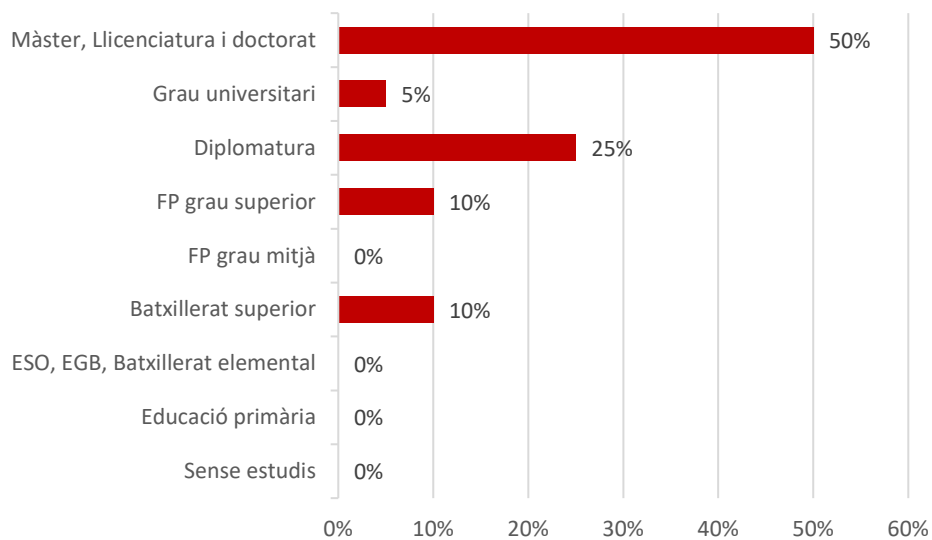
En relació al lloc de naixement de les persones participants a la sessió de treball, la gran majoria (89%) han nascut a Catalunya i el 11% ha nascut a la resta d'Espanya.

En quant a la situació laboral dels i les participants, 80% d'aquestes treballa actualment i el 15% estudia.

En relació al nivell formatiu del grup de participants, el 80% té una titulació universitària, el 20% una formació professional o batxillerat i el 0% l'ESO, educació primària o sense estudis.

6. CONCLUSIONS DEL DEBAT

a. Línies de treball del programa Òmnia

En relació a la formació es proposa fomentar més la formació entre iguals, així com oferir càpsules formatives en funció de les necessitats detectades, coordinant-se amb els altres agents del territori.

Es comenta que els grups són molt heterogenis i a vegades es fa difícil donar una resposta col·lectiva que pugui adaptar-se a les necessitats individuals de cada participant. Aquesta idea s'enllaça amb les conseqüències que comporta que els programes d'ocupabilitat estiguin vinculats a determinades condicions socioeconòmiques de les persones participants. Això comporta que l'assistència als programes sigui obligatòria i des dels Punts Òmnia és difícil treballar des d'aquesta perspectiva de l'obligatorietat. Tot i que algunes persones comenten que pot ésser el primer pas per a la inclusió social i la vinculació amb els agents del territori. Es proposa, doncs, fomentar la inserció sociolaboral a través de les TIC, però començant per l'alfabetització digital i separant els grups per perfil i objectius individuals. Així com definir la col·laboració amb el SOC i millorar els protocols de derivacions i coordinacions existents.

També es proposa fomentar més l'aprenentatge de llengües mitjançant les TIC.

En quant a l'adaptació a les necessitats territorials, es proposa trobar l'equilibri entre la singularitat de cada Punt Òmnia, en tant que s'adapta al territori; i la definició d'uns objectius i un programa comuns per a tota la xarxa Òmnia.

Es proposa també incloure una línia de treball en línia, amb aplicacions i cursos virtuals; amb una xarxa digital amb formació, comunicació entre els diferents agents (usuaris/àries, dinamitzadors/es, entitats gestores), i per compartir recursos.

En relació a la seguretat a Internet, es proposa definir una postura comuna de la xarxa front el ciberbullying, la pornografia, la ciberseguretat, etc.

En relació a les eines, hi ha dissens entre els aspectes positius i negatius de tenir programari lliure als Punts Òmnia. En relació a aquest tema, es proposa oferir més formació als i les dinamitzadors/es en ús del programari lliure, i poder traduir l'idioma de la maqueta, ja que està en anglès i suposa un problema.

b. Rol dels actors del programa Òmnia

En relació al **rol de la Generalitat** es proposa que assumeixi la responsabilitat de control de l'acompliment de les funcions de les entitats gestores i que unifiqui el llenguatge. També es proposa la creació d'una taula de treball compartit, impulsada per la Generalitat i amb participació de la mateixa, així com de les entitats gestores i les persones dinamitzadores.

En relació al **rol de les entitats gestores**, es proposa que és molt necessari que sigui una entitat arrelada al territori on estigui ubicat el Punt Òmnia que gestiona a més de ser una entitat activa en el mateix.

En aquesta línia, també es considera que caldria que desenvolupi un acompanyament de qualitat a l'equip dinamitzador i faciliti el seu arrelament i la seva coneixença cap al territori, reservant també més hores a l'acció comunitària.

En relació al **rol de les persones dinamitzadores** es proposa que tinguin més participació en el procés de detectar i definir les necessitats, redefinir el model de governança de la xarxa Òmnia, fomentant més la participació dels dinamitzadors/es en el projecte. Així com promoure el seu treball comunitari; ja que algunes persones manifesten sentir-se aïllades en ocasions. Es podrien fer sessions presencials i en línia per identificar els punts en comú i d'unió entre els Punts Òmnia. En quant a la cura cap a aquests professionals, es proposa reconèixer i posar en valor totes les tasques que realitzen les persones dinamitzadores; ja que es considera que són agents d'intervenció social en el territori.

També es proposa que els i les dinamitzadors/es tinguin més mobilitat en altres espais i projectes a l'hora de desenvolupar els projectes del programa Òmnia. I, es demanda més formació contínua als i les dinamitzadores.

En relació al **rol de les persones participants**, es proposa fomentar la transició entre el rol actual de consumidors/es cap al rol de participants actives, coneixent les seves necessitats i acompanyant-les en el seu empoderament. També, per fomentar la seva participació i tenir un feedback de com viuen els processos, es proposa més compromís a l'hora de respondre els qüestionaris de valoració, de manera en línia i agilitzar el traspàs entre els diferents agents.

c. Metodologia d'intervenció comunitària i treball en xarxa

En el grup, en termes generals, es considera un element cabdal el treball en xarxa al territori; és per això que es proposa incloure els Punts Òmnia en els projectes comunitaris i les diferents accions del territori.

En relació al **treball en xarxa entre els diferents Punts Òmnia**, es proposa fer taules territorials on participin els i les dinamitzadors/es de la zona.

Es considera que actualment **la difusió i la comunicació** d'allò que és i fa el programa Òmnia és molt deficient. Per tal de millorar-la, es proposa incloure en la guia de recursos del territori els Punts Òmnia, així com fomentar la difusió en línia enfocada a les persones joves. I per tenir una visió realista, delimitar la zona d'incidència de cada Punt Òmnia.

Per tal de fomentar l'arrelament al territori dels Punts Òmnia, es proposa el treball als espais públics del territori, que s'afavoreixi la creació de sinergies amb altres punts de trobada del territori. Es valora positivament els territoris on hi ha plans comunitaris, ja que ajuden a l'obertura del Punt Òmnia.

d. Binomi TIC-Social

En relació al binomi TIC-social es considera que és una relació intrínseca de la societat i del programa Òmnia. Es proposa crear noves eines d'inclusió de cara a l'acollida de persones novingudes, a través de l'aprenentatge de llengües en línia.

Donant resposta a l'objectiu del programa Òmnia de **combatre l'esclletxa digital**, es proposa ampliar l'accés a més diversitat d'eines i programes, ja que s'està vivint un canvi de PC a Smartphone. Així com obrir el WIFI dels Punts Òmnia al territori on està ubicat, seguint el model de les biblioteques. Actualment el WIFI és tancat i no arriba a cobrir la demanda de la població. Per la qual cosa, també s'hauria de millorar la connexió WIFI amb més qualitat i potència.

Es considera que els tràmits en línia no funcionen adequadament i potencien més l'esclletxa digital existent. En resposta a això es proposa crear un certificat digital de Punt Òmnia que pugui servir per a tots els participants.

I, per últim, es proposa ampliar la presència de les persones dinamitzadores al territori i els seus projectes, superant la visió de Punt Òmnia com a punt físic fixe amb ordinadors.

7. RECALL DE PROPOSTES

A continuació s'exposa el recull de les propostes generades en la sessió participativa a Badalona matí, en format de graella i categoritzades segons els quatre eixos de debat que configuren el procés participatiu i la temàtica en la qual s'engloben.

LÍNIES DE TREBALL DEL PROGRAMA ÒMNIÀ			
LÍNIES DE TREBALL	AGRUPACIÓ PROPOSTES	PROPOSTES	OBSERVACIONS
APRENTATGE	Formacions	Definir una postura comuna de la xarxa front el ciberbullying, la pornografia, la ciberseguretat, etc.	Definir una postura comuna de la xarxa front el ciberbullying, la pornografia, la ciberseguretat, etc.
		Fomentar més l'aprenentatge de llengües mitjançant les TIC	Fomentar més l'aprenentatge de llengües mitjançant les TIC
OCUPABILITAT	Recerca de feina	Fomentar la inserció sociolaboral a través de les TIC	Fomentar la inserció sociolaboral a través de les TIC, però començant per l'alfabetització digital i separant els grups per perfil i objectius individuals. Així com definir la col·laboració amb el SOC i millorar la derivació que es fa.
METODOLOGIES	Estratègies metodològiques	Fomentar més la formació entre iguals	Fomentar més la formació entre iguals
		Oferir càpsules formatives en funció de les necessitats detectades	Oferir càpsules formatives en funció de les necessitats detectades, coordinant-se amb els altres agents del territori
		Trobar l'equilibri entre la singularitat de cada PO i un programa comú	Trobar l'equilibri entre la singularitat de cada Punt Òmnia, en tant que s'adapta al territori; i la definició d'uns objectius i un programa comuns per a tota la xarxa Òmnia
	Incloure una línia de treball <i>en línia</i>	Incloure una línia de treball online, amb aplicacions i cursos virtuals; amb una xarxa digital amb formació, comunicació entre els diferents agents (usuaris/àries, dinamitzadors/es, entitats gestores), i per compartir recursos	
Recursos materials	Oferir més formació als i les dinamitzadors/es en ús del programari lliure	Oferir més formació als i les dinamitzadors/es en ús del programari lliure, i poder traduir l'idioma de la maqueta, ja que està en anglès i suposa un problema	

ROLS DELS ACTORS DEL PROGRAMA ÒMNIA			
ACTORS	AGRUPACIÓ PROPOSTES	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Administració Pública (Generalitat), i altres departaments	Implicació	Seguiment de les entitats gestores	En relació al rol de la Generalitat es proposa que assumeixi la responsabilitat de realitzar el seguiment de l'acompliment de les funcions de les entitats gestores i que unifiqui el llenguatge
		Creació d'una taula de treball compartit	Creació d'una taula de treball compartit, impulsada per la Generalitat i amb participació de la mateixa, així com de les entitats gestores i les persones dinamitzadores. Es podrien fer sessions presencials i en línia per identificar els punts en comú i d'unió entre els Punts Òmia.
Entitats gestores	Implicació	Acompanyament a l'equip dinamitzador	Acompanyament de qualitat a l'equip dinamitzador i faciliti el seu arrelament i la seva coneixença cap al territori, reservant també més hores a l'acció comunitària
		Entitats gestores amb arrelament al territori	Entitats gestores que es comprometin a conèixer el territori on està ubicat el Punt Òmia que gestiona
Dinamitzadors i dinamitzadores	Treball transversal	Incrementar participació de dinamitzadors/es en el procés de detectar i definir les necessitats	Més participació en el procés de detectar i definir les necessitats, redefinir el model de governança de la xarxa Òmia, fomentant més la participació dels dinamitzadors/es en el projecte; així com promoure el seu treball comunitari
		Més mobilitat dels i les dinamitzadors/es	Que els i les dinamitzadors/es tinguin més mobilitat en altres espais i projectes a l'hora de desenvolupar els projectes del programa Òmia
	Perfil professional	Reconèixer i posar en valor totes les tasques que realitzen les persones dinamitzadores	En quant a la cura cap a aquests professionals, es proposa reconèixer i posar en valor totes les tasques que realitzen les persones dinamitzadores.
	Formació	Incrementar la formació contínua adreçada als i les dinamitzadores	Més formació contínua als i les dinamitzadores
Participants i usuàries	Participació	Transició entre el rol actual de consumidors/es cap al rol de participants actius/ives	Fomentar la transició entre el rol actual de consumidors/es cap al rol de participants actives, coneixent les seves necessitats i acompanyant-les en el seu empoderament. També, per fomentar la seva participació i tenir un feedback de com viuen els processos, es proposa més compromís a l'hora de respondre els qüestionaris de valoració, de manera en ínia i agilitzar el traspàs entre els diferents agents.

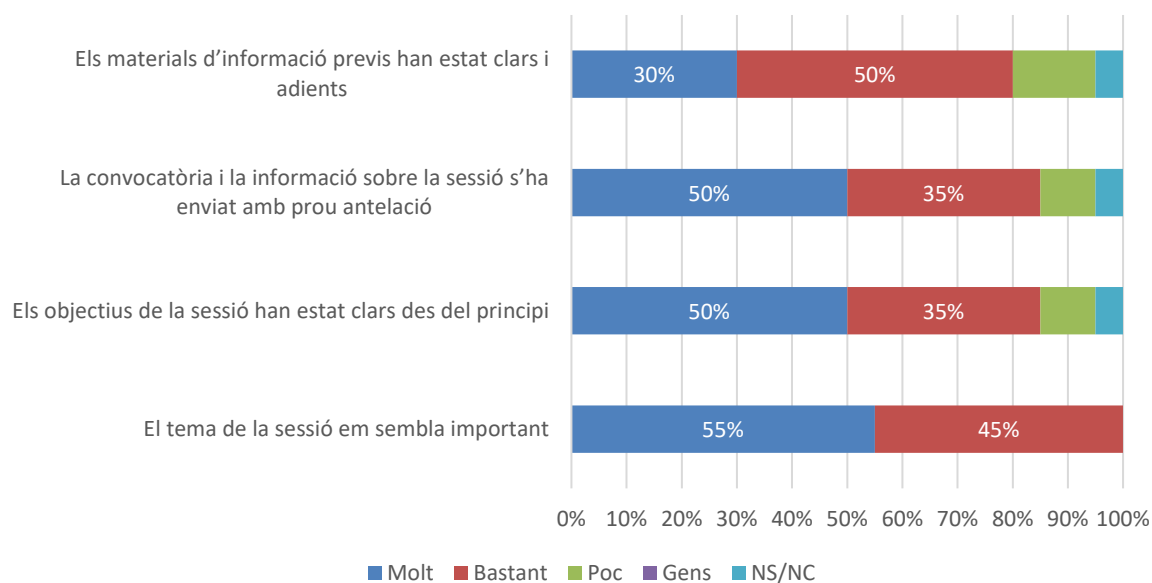
METODOLOGIA D'INTERVENCIÓ COMUNITÀRIA I TREBALL EN XARXA		
AGRUPACIÓ PROPOSTES	PROPOSTES	OBSERVACIONS
Coordinació interna	Impulsar la creació de Taules territorials de Punts Òmnia	En relació al treball en xarxa entre els diferents Punts Òmnia, es proposa fer taules territorials on participin els i les dinamitzadors/es de la zona
Treball en xarxa extern	Incloure els Punts Òmnia en els projectes comunitaris i les diferents accions del territori.	Incloure els Punts Òmnia en els projectes comunitaris i les diferents accions del territori.
	Millorar comunicació i difusió dels Punts Òmnia	Incloure en la guia de recursos del territori els Punts Òmnia, així com fomentar la difusió en línia enfocada al jovent. I per tenir una visió realista, delimitar la zona d'incidència de cada Punt Òmnia.
Arrelament comunitari	Creació de sinergies al territori i actuacions a l'espai públic	Per tal de fomentar l'arrelament al territori dels Punts Òmnia, es proposa que "surtin al carrer", que s'afavoreixi la creació de sinergies amb altres punts de trobada del territori
INCLUSIÓ SOCIAL A TRAVÉS DE L'ÚS DE LES TIC		
AGRUPACIÓ PROPOSTES	PROPOSTA	OBSERVACIONS
TIC i vida quotidiana	Certificat digital per Punt Òmnia	Es considera que els tràmits en línia no funcionen adequadament i potencien més l'esclatxa digital existent. En resposta a això es proposa crear un certificat digital de Punt Òmnia que pugui servir per a tots els participants.
	Ampliar la presència de les persones dinamitzadores al territori	Ampliar la presència de les persones dinamitzadores al territori i els seus projectes, superant la visió de Punt Òmnia coma punt físic fixe amb ordinadors
Inclusió social	Aprenentatge de llengües en línia	Crear noves eines d'inclusió de cara a l'acollida de persones novingudes, a través de l'aprenentatge de llengües en línia
	Més diversitat d'eines i obertura del WIFI per a tota la ciutadania	Donant resposta a l'objectiu del programa Òmnia de combatre l'esclatxa digital, es proposa ampliar l'accés a més diversitat d'eines i programes, ja que s'està vivint un canvi de PC a Smartphone. Així com obrir el WIFI dels Punts Òmnia al territori on està ubicat, seguint el model de les biblioteques. Actualment el WIFI és tancat i no arriba a cobrir la demanda de la població. Per la qual cosa, també s'hauria de millorar la connexió WIFI amb més qualitat i potència

8. AVALUACIÓ DE LA SESSIÓ

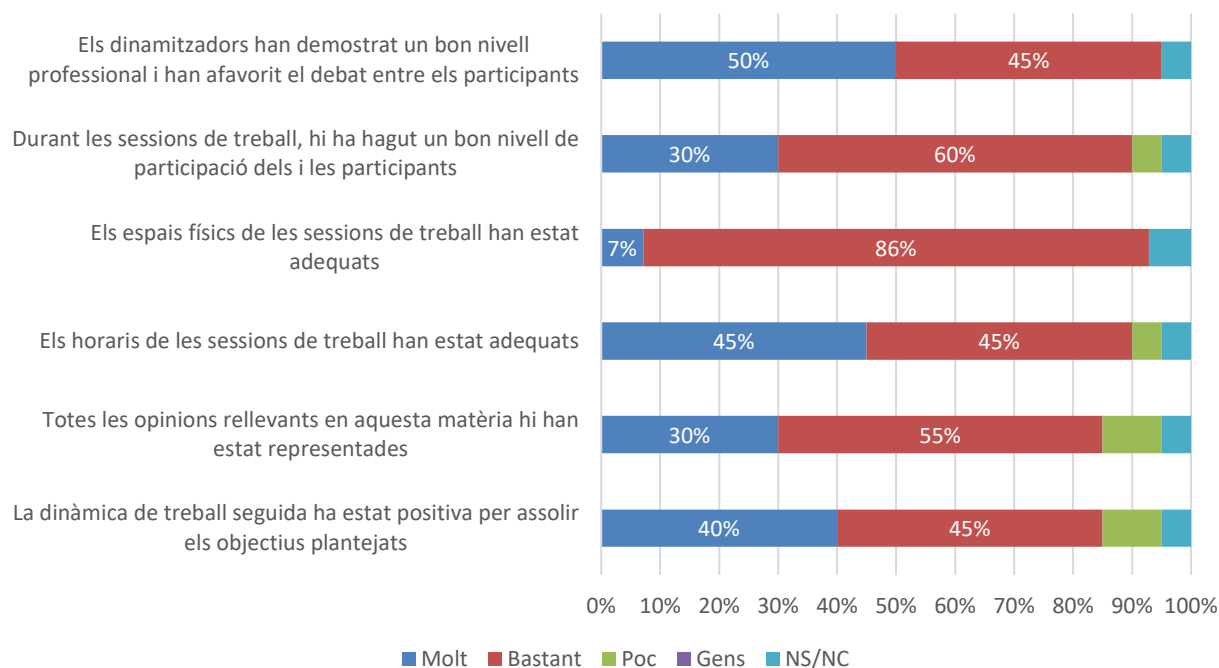
En aquest apartat es presenten els resultats de les enquestes d'avaluació realitzades al final de la sessió del matí del 15 d'octubre a Badalona. Van respondre l'enquesta 20 persones, del total de 23 participants que van assistir a la sessió.

L'avaluació s'ha realitzat mitjançant un qüestionari anònim que consta de dues parts, una primera part de perfil dels assistents i una segona part on s'inclouen una sèrie d'enunciats, formulats en positiu, i s'indica als participants que valorin el seu grau d'acord amb els mateixos. Per tant, aquells que assenyalen les opcions de "molt" i "bastant" mostren una visió positiva dels diversos aspectes enunciats i els que assenyalen les opcions de "poc" o "gens" una visió negativa o de manca d'adequació. A continuació s'exposen les respostes de la segona part del qüestionari, en forma de percentatge sobre el total de persones que el varen respondre.

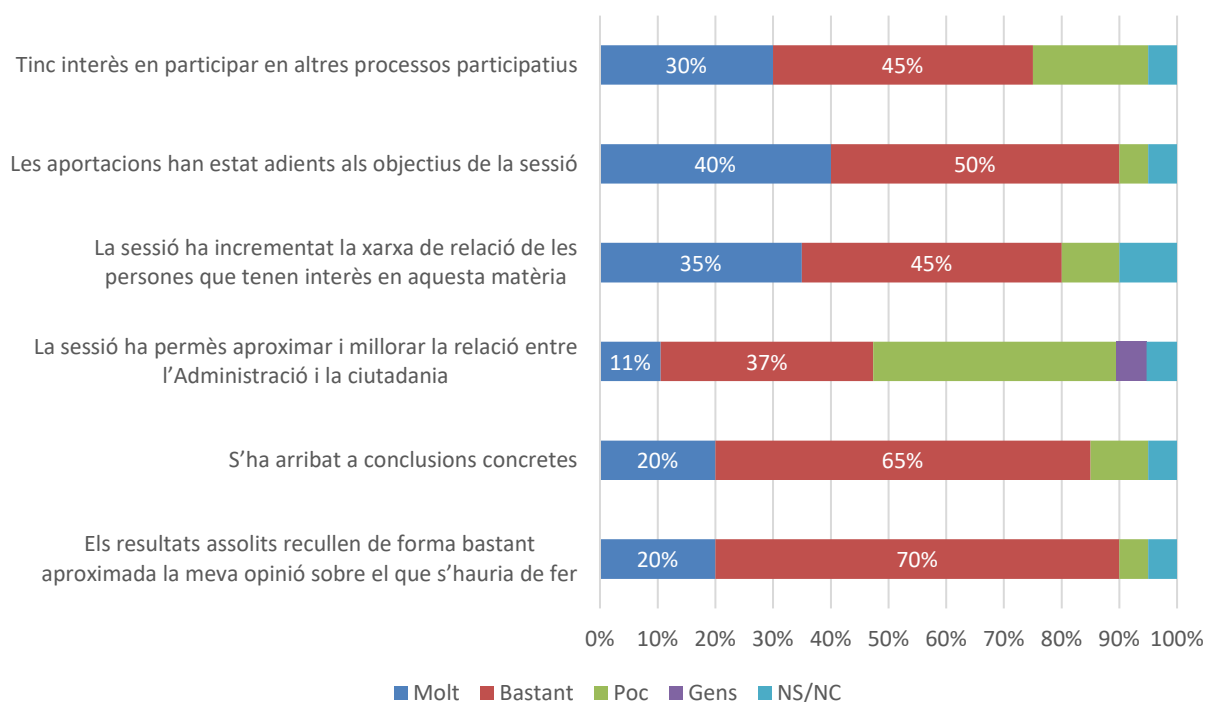
Valoració de la preparació de la sessió

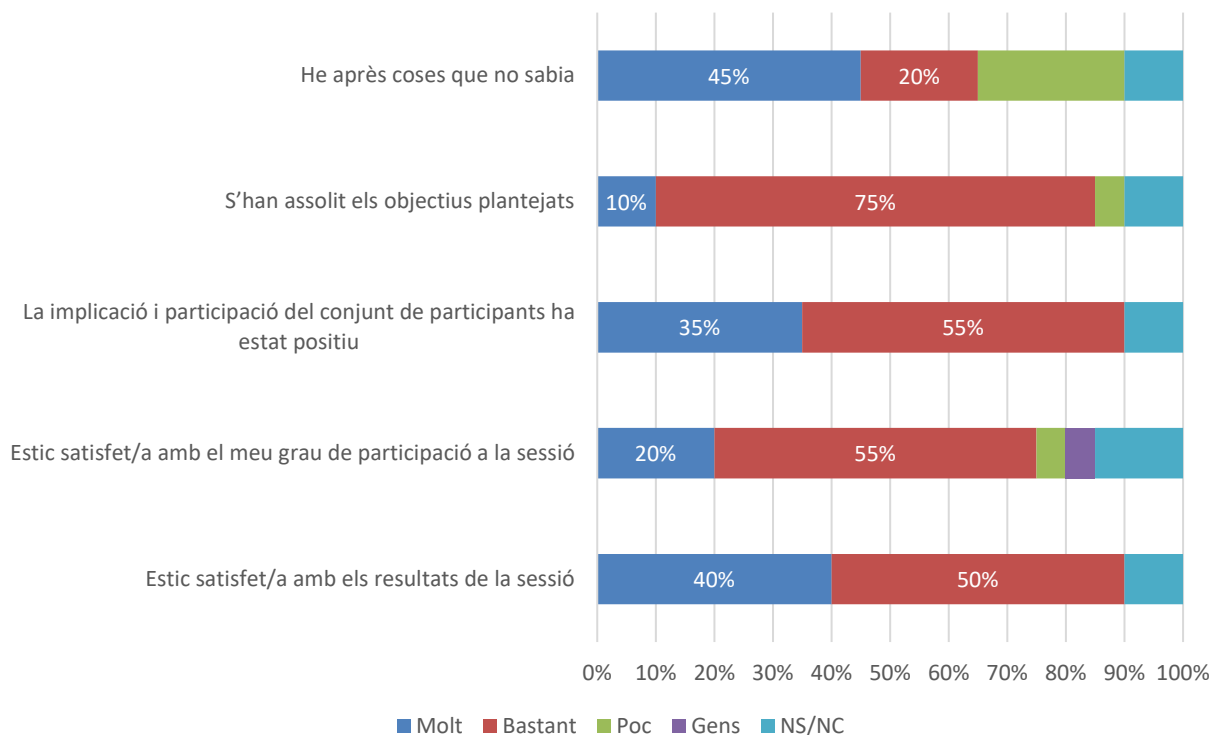
Valoració sobre la sessió participativa

Valoració sobre les expectatives respecte dels resultats de la sessió

Valoració general

9. FOTOGRAFIES DE LA SESSIÓ

